

Een volwassen organisatie van het mediationberoep

Op 20 juni van dit jaar hebben NMV, NVvMA, vFAS, de sectie mediation van het NIP, VGM, VSMN en het NMI de handtekening gezet onder een convenant.¹ In het convenant staan de intentie, afspraken en condities voor de vorming van een federatie van mediatorsverenigingen. In de federatie sluit de beroepsgroep van mediators zich aan om de ontwikkeling en de kwaliteit van het beroep gezamenlijk vorm te geven. De federatie gaat op 1 januari 2014 van start, zo is de bedoeling. Tijdens het mediationcongres op 15 november zal daar uitgebreid aandacht aan worden besteed.

Door Maarten de Haas

Halverwege 2011 besloten de mediatorsverenigingen en het NMI om serieus te onderzoeken of het tot een federatie kon komen. Sindsdien hebben we zeer regelmatig overleg gehad. Behalve over de inrichting van de federatie probeerden we ook tot gezamenlijke standpunten te komen over regelgeving en over het wettelijk register. Zo hebben vorig jaar alle deelnemers gezamenlijk aan de minister voorgesteld om het huidige NMI-register als basis te nemen voor het wettelijk register. En in juni dit jaar is er een uitvoerige gezamenlijke reactie op het wetsvoorstel van Van der Steur ingezonden, waarin veel commentaren uit mediatorskringen zijn verwerkt.

Als alle verwachtingen uitkomen is de federatie in 2014 een feit. Er is een belangrijke mate van overeenstemming over de structuur en het bestuur van de federatie, maar er zijn nog veel zaken te regelen, die hopelijk de komende maanden hun beslag zullen krijgen. In dit artikel zet ik graag uiteen wat het doel is van de federatie en welke gevolgen de oprichting zal hebben voor de organisatie van het mediationberoep, voor mediators en voor het NMI.

Sterke beroepsorganisatie

Een volwassen beroepsorganisatie verenigt alle beroepsbeoefenaren, althans verreweg het grootste deel. De organisatie vertegenwoordigt het beroep bij de publieke belangbehartiging, maakt zich sterk voor de ontwikkeling van het beroep en bewaakt en bevordert de kwaliteit van de beroepsbeoefening. Dit zijn precies de functies die de federatie zal hebben. De huidige organisatie van het mediationberoep kenmerkt zich door versnippering. Er zijn veel verenigingen van mediators:

algemene, specialistische en regionale, grote en kleine, verbonden met een ander beroep of juist niet. Het NMI heeft een belangrijke functie gehad bij de ontwikkeling van het beroep en het kwaliteitsstelsel. Maar het NMI is een stichting; hoewel wij veel tijd besteden aan overleg en communicatie met de mediators, zijn wij formeel geen vertegenwoordiger van de beroepsgroep. Het ontbreken van een overkoepelende organisatie van (bijna) alle mediators in Nederland maakt ons kwetsbaar en beperkt de slagkracht en invloed van de beroepsgroep.

Voor de ontwikkeling van mediation als beroep en als maatschappelijke functie is het belangrijk dat mediators in staat zijn om tot gemeenschappelijke standpunten te komen en daarover één geluid te laten horen. Dat belang is er bij de communicatie met het publiek en in de verhouding met overheid en politiek. Bijvoorbeeld, bij het uitwerken van het wetsvoorstel voor het kwaliteitsregime mediation heeft de wetgever nog steeds de keuze om zelf voorzieningen te treffen dan wel aan te sluiten bij de zelfregulering van het beroep. Voor mediators biedt die laatste optie veel meer gelegenheid om zelf, als beroepsgroep, het eigen kwaliteitsregime (mede) te blijven bepalen. Voorwaarde is dan wel dat de overheid een representatieve gesprekspartner vindt die beschikt over voorzieningen voor alle mediators, met andere woorden, over één beroepsorganisatie. Zonder een gezamenlijke vertegenwoordiging heeft een beroepsgroep niet veel in te brengen. De federatie-in-oprichting heeft deze rol het afgelopen jaar al op zich genomen met de aanbidding van een gezamenlijk standpunt aan Ard van der Steur.

De federatie zal bij uitstek de rol vervullen van gesprekspartner voor de overheid, politiek en andere partijen. De federatie zal zich ook bezighouden met het beleid voor de kwaliteit van het beroep en met de inrichting van het kwaliteitsstelsel. Het huidige NMI-register zal het basisregister worden van de federatie, ondergebracht in een aparte kwaliteitsstichting. Bij één mediatorsorganisatie past één sterk gezamenlijk register, al of niet wettelijk verankerd. Zo hoort dat bij een goed georganiseerde beroepsgroep die de ontwikkeling van het eigen beroep zelf vorm wil geven, in afstemming met overheid, cliënten en andere maatschappelijke partners. Als belangrijk element in de ontwikkeling en samenhang van het beroep zal ook het mediationcongres voortaan door de federatie worden georganiseerd.

Met de gedachte aan één gezamenlijke organisatie en één register wil ik de grote verschillen van de werkterreinen, expertises en disciplines van mediators geenszins tekort doen.

In de beroepsorganisatie moet er ruimte zijn voor alle bestaande verenigingen die zich bezighouden met mediation in hun specialisme of regio

In de beroepsorganisatie van de mediators moet er uiteraard ruimte zijn voor alle bestaande verenigingen die zich bezighouden met mediation in hun specialisme, regio of anderszins. De overkoepelende organisatie en de verenigingen sluiten elkaar niet uit maar kunnen elkaar juist aanvullen en versterken. Kortom, de federatie van mediatorsverenigingen heeft de volgende doelen:

- gezamenlijke spreekbuis en publieke belangenbehartiging van het beroep;
- bevordering van de ontwikkeling van mediation in Nederland;
- bewaking en ontwikkeling van de kwaliteit van de beroepsbeoefening.

Mediatorsverenigingen

De landelijke verenigingen van mediators met een zekere omvang en continuïteit zullen zijn vertegenwoordigd in de federatie. Elke vereniging organiseert zelf de eigen verenigingsfuncties: dienstverlening aan de leden, promotie, en opleiding en cursussen. Het was denkbaar geweest om alle mediators in één grote beroepsvereniging samen te brengen, met daarbinnen onderverenigingen met eigen gespecialiseerde functies. Dan hadden we ook de centrale verenigingsfuncties in één organisatie kunnen bundelen. Maar tijdens ons overleg over de federatie bleek deze gedachte nu niet haalbaar. De verenigingen van beroepsgebonden mediators (advocaten, notarissen,

psychologen) hebben een eigen structuur en eigen doelen die niet alleen met mediation, maar ook met het andere beroep te maken hebben. Dat staat een goede samenwerking in de federatie geenszins in de weg. Maar één gezamenlijke vereniging is, althans op dit moment, nog een brug te ver.

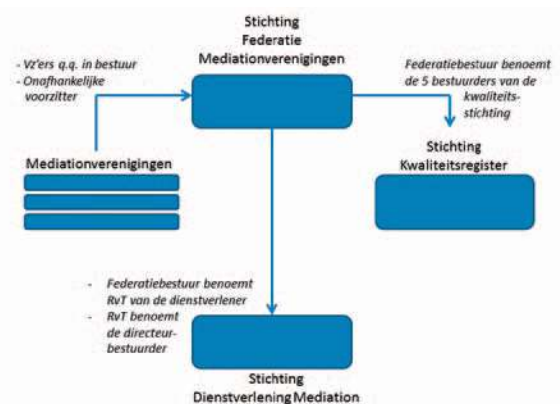
Vereniging 'niet-beroepsgebonden' mediators

Met onder meer de NMV, de VGM en overheidsmediators, regionale en sectorale verenigingen zijn wij nu in overleg om te komen tot een zo groot en sterk mogelijke vereniging van niet-beroepsgebonden mediators.² Een vereniging die de leden in de federatie vertegenwoordigt, die effectief aan promotie kan doen en diensten organiseert waar de leden behoefte aan hebben. Een vereniging ook die een goed platform biedt voor de samenwerking van regionale en sectorale verenigingen. De bedoeling is dat deze vereniging ('NMV nieuwe stijl') de 'verenigingsachtige' dienstverlening van het NMI aan de geregistreerde mediators overneemt, zoals het kennisplatform,

meetings, Tijdschrift Conflictantering, helpdesk voor mediators, infodesk voor partijen en publiek, voorlichtende taken en de promotie van mediation.

Nieuwe structuur en NMI

Als alle voornemens zijn gerealiseerd, zal de organisatie van mediators in Nederland er als volgt uitzien:³

In de nieuwe structuur verdwijnt het NMI in de huidige vorm, maar alle functies blijven bestaan. Het NMI blijft met een statutenwijziging voortbestaan als Stichting Dienstverlening Mediation, waarin het huidige bureau van het NMI wordt voortgezet. Daarmee is tevens de continuïteit van de opge-

bouwde expertise en knowhow geborgd.

De zorg voor het register en het kwaliteitsstelsel wordt overgenomen door de federatie (beleid) en de nieuwe kwaliteitsstichting (uitvoering). De 'verenigingstaken' van het NMI worden overgenomen door de 'NMV nieuwe stijl'. Federatie, kwaliteitsstichting en vereniging worden ondersteund door de Stichting Dienstverlening Mediation. Een deel van de medewerkers van het bureau (het 'kwaliteitsteam') zal de werkzaamheden voor de kwaliteitsstichting uitvoeren, een deel zal werkzaam zijn bij de federatie en de vereniging ('verenigingsteam').

De huidige bijdrage van de mediators aan het NMI-register zal worden gesplitst in een registerdeel en een verenigingsdeel. Zo wordt ook duidelijker welke bijdrage voor welke activiteiten is bestemd. Het NMI-bestuur heeft de NMI registermediators per brief van 12 augustus over de nieuwe organisatie geïnformeerd.

Tijdschrift Conflictantering

Het NMI heeft de overeenkomst met Sdu Uitgevers voor de exploitatie van het *Tijdschrift Conflictantering* (TC) onlangs verlengd tot ultimo 2014. Het is nadrukkelijk de intentie van de betrokken partijen om TC als zeer waardevol medium ook in de toekomst voor het mediationveld in stand te houden. De huidige NMI-mediators behouden na 1 januari a.s. hun abonnement op TC.

Ten slotte

Met een sterke beroepsorganisatie worden mensen, kennis en middelen gebundeld. Om de toekomst van de professie in eigen hand te nemen en de ontwikkeling van mediation een

verdere impuls te geven. Om mediation en mediators nog beter zichtbaar te maken. Om te profiteren van alles wat ons bindt in plaats van energie te besteden aan wat ons verdeelt. Daarvoor is het goed de structuur te verlaten die in het verleden goede diensten heeft geleverd, maar minder goed past bij de professionele toekomst van mediation in Nederland, met behoud van het opgebouwde kwaliteitsstelsel en de inmiddels verankerde positie van mediation.

Noten

- 1 De afkortingen staan respectievelijk voor de Nederlandse Mediatorsvereniging, de Nederlandse Vereniging van Mediation Advocaten, de Vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsmediators, het Nederlands Instituut van Psychologen, de Vereniging GemeenteMediation, de Vereniging van Mediators en Scheidingsbemiddelaars in het notariaat en het Nederlands Mediation Instituut.
- 2 'Niet-beroepsgebonden' slaat op mediators die geen deel uitmaken van een gereguleerde beroepsgroep (bijvoorbeeld advocaten, psychologen en notarissen).
- 3 Over de naamgeving naar de markt van de onderdelen van de organisatie vindt nog overleg plaats.

Over de auteur

Maarten de Haas is voorzitter van het NMI-bestuur.